

MTSZ TERMÉSZETJÁRÓ MINŐSÍTÉSI SZABÁLYZAT

2018

A minősítés célja: a rendszeres természetjáró tevékenység elismerése, illetve a természetjáró mozgalomban való folyamatos részvételre való késztetés.

A minősítés feladata: túramódonként, követelményszint szerint összevethető, egységes teljesítményrendszer biztosítása.

A minősítés rendszere: fizikai teljesítményen alapuló, időhöz kötött, egymásra épülő, folyamatosan növekvő követelményeket támaztó teljesítményrendszer. A fokozatok többször is megszerzeshetők, a legmagasabb megszerzett minősítés nem évül el.

A minősítés fokozatai:

- 1.) Bronzjelvényes természetjáró
- 2.) Ezüstjelvényes természetjáró
- 3.) Aranyjelvényes természetjáró
- 4.) Érdemes természetjáró
- 5.) Kiváló természetjáró

ÁLTALÁNOS FELTÉTELEK:

- Természetjáró minősítést csak az kaphat, aki mind a teljesítés időszaka alatt, mind a minősítés időpontjában a Magyar Természetjáró Szövetség (MTSZ) valamely tagszervezetének tagjaként érvényes tagszervezeti regisztrációval rendelkezik és a teljesítést egyéni túranaplóval dokumentálja.
- Az egyes fokozatok csak egymást követően, a megelőző megszerzése után, sorrendben teljesíthetők.
- Egy adott útvonal bejárása egy minősítési fokozaton belül, egy túramódban, az útiránytól függetlenül csak egy alkalommal, számolható el. Más túramódban megengedett az ismételt teljesítés (pl. gyalogos után kerékpáros). A szabály alól kivételt jelent a kiváló fokozat megszerzésének időszaka, mely során egy adott útvonal bejárása ugyanazon túramódban maximum 3 alkalommal számolható el.
- A teljesítés alsó korhatára a betöltött 6. életév, 14 éves életkor alatt azonban a teljesítés csak felnőtt kísérő egyidejű jelenléte esetén ismerhető el. Önálló hajóvezető is csak a 14. életévét betöltött személy lehet. A minősítésnek felső életkori határa nincs.
- A minősítés alapegysége a túramódok sajátosságait figyelembe vevő pontérték. Az egyes fokozatok megszerzéséhez a szabályzatban megfogalmazott feltételek teljesítése szükséges. A pontok egy, vagy több túramódban vegyesen is összegyűjthetők. (Egy túrán belül is kombinálhatók a túramódok.)
- A 20 pontot el nem érő egynapos túrák és városnézések nem értékelhetők. Többnapos túra esetén az értékelhetőség feltétele, hogy a teljesített pontszám napi átlaga érje el a 20 pont/nap értéket.

- Természetjáráshoz nem sorolható közlekedés pl. munkába járás, túráként nem számolható el!
- Az egyes fokozatok teljesítési idejének csak felső határa van.
- Az arany és érdemes fokozat teljesítése egyszer – szülés, betegség, stb. miatt – megszakítható.
- A túrák itthon és külföldön egyaránt teljesíthetők. A túrák teljesítése nincs létszámhoz kötve.
- Vegyes, különböző túramódokban teljesített túranapok esetében a szabályzat szerint járó plusz pontok abban a túramódban számolhatók el, amelyik túramódban teljesített pontszám a túranap összesített pontszámának nagyobbik hányadát teszi ki.
- A túrák során a túrázó köteles betartani a túrázás körülményeire vonatkozó törvényi rendelkezéseket (pl. KRESZ, erdőtörvény, stb.)

A TÚRÁZÓI MINŐSÍTÉS MEGSZERZÉSÉVEL KAPCSOLATOS ALAPFOGALMAK:

- **Túramódok:** A minősíthető túrák elkülönítése a túra fő jellemvonása alapján. A túrázó minősítés szempontjából gyalogos, kerékpáros, vízi, sí, illetve barlangi túrákat különítünk el.
 - **Gyalogtúra:** bármely gyalogosan teljesített túra, mely megfelel a fent felsorolt általános követelményeknek.
 - **Túrakerékpározás:** Kizárólag emberi erővel hajtott kerékpárral teljesített túra, mely megfelel a fent felsorolt általános követelményeknek.
 - **Vízitúra:** Kizárólag emberi erővel hajtott vízijárművekkel való túrázás.
 - **Sítúra:** a nem versenyszerű sielés bármelyik formája az alkalmazott síeszköz típusától és a sielési technikától függetlenül.
 - **Barlangi túra:** Kiépített vagy kiépítetlen barlangban teljesített túra. (A látogatható magyarországi barlangok természetvédelmi területnek minősülnek és csak arra feljogosított, szakképzett vezetővel járhatók be és csak az általa igazolt túrajelentések fogadhatók el!)
- **Munkatúra:** Turista létesítmények létrehozása és karbantartása, illetve rendezvények útvonalának előkészítése/kijelölése/bontása során bejárt útvonal. Egyebek közt ide tartozik a jelzett turistautak útjelzéseinek készítése, illetve a természetjáró túraversenyegek pályáinak kitűzése is. Útjelzés készítése esetén a teljesítést igazoló „túravezetőnek” az MTSZ útjelző vezetői képzésével kell rendelkeznie!
- **Jelvénytulajdonos túramozgalom:** Olyan, a MTSZ (illetve tagszervezetei) által kiírt általában több nap alatt teljesíthető túraforma, mely során megadott helyeket kell időbeli korlátozás nélkül érinteni. A teljesítésért a túramozgalom kiírója a teljesítőt elismerésben (oklevél, emléklap, kitűző, jelvény stb.) részesíti. A túramozgalom lehet nemzetközi, országos vagy helyi szintű. Tartalmuk is lehet általános (tájegységi), vagy tematikus (várak, nevezetes földrajzi pontok). Gyakran évfordulóhoz, illetve híres személyiségek emlékéhez kötve alakul ki a túramozgalom keretjátéka. Az ellenőrző pontok érintési sorrendjét és az útvonalat (kötött vagy szabadon választott), valamint az igazolás módját (bélyegzés, fotó, stb.) a túramozgalom kiírása rögzíti. A túramozgalom kiírója a legtöbb esetben igazoló füzet kiadásával segíti a teljesítőt, ami a túramozgalom kiírásán, az érintendő helyek felsorolásán és az igazolások gyűjtésére szolgáló helyen kívül a teljesítő azonosítását lehetővé tevő személyes adatok (név, születési idő, elérhetőség, egyesület) rögzítésére szolgáló oldalt, valamint a teljesítés

elismerésekor kitöltendő záradékot is tartalmaz. Igazolójú füzet hiányában a túramozgalom teljesítése túrajelentésekkel is igazolható.

- **Természetjáró tájékoztató verseny:** Más néven tájékoztató túraverseny. A verseny során a résztvevőknek egy meghatározott útvonal, adott idő alatt történő bejárása során ellenőrző pontokat kell érinteniük úgy, hogy minél kevesebb hibapontot kapjanak.
- **Teljesítménytúra:** A teljesítménytúra nem túramozgalom és nem túraverseny! A túrázásnak azt a fajtáját jelenti, mely során egy adott időpontban, egy adott útvonalat meghatározott időn (szintidő) belül kell teljesíteni. A szintidőn belüli teljesítésért a túrázó általában valamilyen elismerésben (oklevél, emléklap, kitűző, jelvény stb.) részesül. A teljesítés igazolására kiadott oklevél, emléklap, illetve a lebélyegzett menetlevél nem helyettesíti a minősítés alapját képező túrajelentést, de ez(ek) a dokumentum(ok) igazolásként mellékelhető(k) a túrajelentéshez.
- **Magashegyi túra:** 1500 méter tengerszint feletti (tszf.) magasság felett végzett túrázás, illetve táborozás. Amennyiben egy túra magashegyi és nem magashegyi szakaszokat is tartalmaz, akkor a magashegyiként a túrának csak az 1500 m-es tszf. magasság feletti része számolható el. Ebben a tekintetben a szakasz kiindulópontjaként az első, végpontjaként pedig az utolsó megbízhatóan azonosítható 1500 m tszf. magasság feletti útpontját kell alkalmazni. A túrajelentésen egyértelműen jelölni kell a magashegyi szakaszokat, és hitelt érdemlő módon dokumentálni kell annak teljesítését is.
- **Síkvidéki túra:** Olyan túra, amelynek összes szintemelkedése nem haladja meg a 100 métert.
- **Többnapos túra:** A teljesített túranapok száma legalább kettő. Két típusa van: a csillagtúra és a vándortúra. A gyakorlatban azonban hosszabb idejű túrák esetén előfordulhat a kettő kombinációja is.
 - **Csillagtúra:** olyan többnapos túra, amikor a szálláshely állandó. Legalább kettő, azonos helyen eltöltött éjszakát jelent.
 - **Vándortúra:** olyan többnapos túra, amikor a szálláshely napról napra változik. Ezen kívül az adott napi túra végpontja megegyezik a következő napi túra kezdőpontjával. A kétnapos egy éjszakás túrák is vándortúráként számolandók el.
- **Táborozás (sátortábor):** a többnapos túrák esetén sátorban töltött éjszaká(ka)t jelenti. Az adott túra során minden éjszaka külön értékelendő.
 - **Állótábor:** Olyan sátortábor, amelynek helyszíne a túranap után változatlan.
 - **Mozgótábor:** Olyan sátortábor, amelynek helyszíne a túranap után megváltozik. Az erre vonatkozó pluszpontok csak akkor számolhatók el, ha a túrázó saját maga viszi a teljes felszerelését. Ha a csomagszállításához külső segítséget (pl. gépkocsi, teherautó, stb.) vesz igénybe, akkor az állótábor pontszáma alkalmazandó!
- **Téli túra:** A Ráktérítőtől (északi szélesség 23°) északra az XII-I-II. hónapokban, - magashegyi túra esetén ezek mellett a XI, III hónapokban teljesített túrák. A Baktérítőtől (déli szélesség 23°) délre pedig a VI-VIII hónapban, magashegyi túra esetén ezek mellett a V, IX hónapokban teljesített túrák.

- **Útvonal/nyomvonal:** A túra során bejárt útvonal. Papírtérkép hiányában a túra útvonala a GPS készülékkel rögzített nyomvonallal is megadható. Az útvonalat a túrajelentésen olyan pontossággal kell leírni, hogy az értékelő számára egyértelmű legyen!
- **Útpont:** A túra során érintett, földrajzi névvel azonosítható pontok. Nem kötelező mindet feltüntetni a túrajelentésen, csak annyit, amennyi alapján egyértelműen beazonosítható a teljesített túraútvonal. A útpontok érintését lehetőség szerint igazolni kell. Ennek módjai:
 - a helyszínen a túrajelentésre történő bélyegzés
 - a helyszínen történő - lehetőség szerint geotaggelt, azaz a helyszín GPS koordinátáit is tartalmazó - fénykép készítése (mely ábrázolja a teljesítőt is).
- **Túratáv:** A bejárt túraútvonal tényleges hossza. A túrajelentésben 100 m pontossággal adandó meg. Papírtérkép hiányában a túra távolságadatai GPS készülékkel rögzített nyomvonalból is kiszámíthatók. Az eltérő túramódokban megtett szakaszok külön értékelendők. Szintén külön kell értékelni a magashegyi és nem magashegyi szakaszokat.
- **Szintemelkedés:** A bejárt túraútvonal során leküzdött szintemelkedések összege, mely legalább 10 m, legfeljebb 1 m pontossággal adható meg. Papírtérkép hiányában a túra szintadatai GPS készülékkel rögzített nyomvonalból is kiszámíthatók.
- **Túraidő (menetidő):** Egyes túramódokban (vízitúra, barlangjárás, síelés) a túra értékelése nem a megtett távolság és szintkülönbség alapján történik, hanem a túra időtartama alapján. Az így minősítendő túrák esetében is meg kell adni a pontos túraútvonalat és hitelt érdemlően bizonyítani kell annak végigjárását. Számításához igénybe vehetők a túra során GPS készülékkel rögzített nyomvonal időadatai (menetidő = teljes túraidő – állásidő). Képzett barlangban történő vezetett túra menetidejét a jegyvásárlás helyén kifüggesztett hivatalos árjegyzék lefényképezésével, vagy erre vonatkozó dokumentum (pl. nyomtatott tájékoztató) melléklésével lehet igazolni.
- **Túrajelentés:** A túra dokumentációjára (azaz a teljesítés igazolására) szolgáló nyomtatvány, mely a teljes körű kitöltés után, a túravezető(k) aláírásával válik hitelessé. Többnapos túra esetén, a könnyebb áttekinthetőség érdekében érdemes túranaponként egyet kitölteni.
 - Fel kell tüntetni rajta a túra időpontját, a helyszínről szolgáló tájegységet, a pontos útvonalat az érintett útpontokkal, minősítési pontértékeket, a résztvevő(k) és a túravezető(k) neveit, valamint az útpontok érintésének igazolását!
 - A kitöltött túrajelentéshez - szükség esetén - a teljesítést igazoló egyéb dokumentum(ok) és fénykép(ek) mellékletként csatolhatók.
- **Túranapló:** A túrázó által a túrajelentések alapján a minősítési fokozat megszerzése érdekében a MTSZ Egyéni Túranapló Kitöltési Utasítása (1. melléklet) szerint vezetett napló, melyet a szakosztály/egyesület vezetőjének kell hitelesítenie az illetékes minősítési bizottsághoz való benyújtás előtt. A túranapló nyomtatott formája kapható a MTSZ irodájában, elektronikus verziója pedig letölthető a MTSZ honlapjáról. A hivatalostól eltérő formátumú túranapló nem használható.

- **Minősítési bizottság:** Természetjáró szövetségek, egyesületek, szakosztályok azon testülete, mely a túrák és túramozgalmak dokumentációjáért, a teljesítések ellenőrzéséért, elismeréséért, illetve a minősítések odaítéléséért és nyilvántartásáért felelős.

A PONTSZÁMÍTÁS MÓDJA:

A.) GYALOGTÚRÁZÁS

Normál (nem magashegyi) túra/túraszakasz:

- Túratáv értékelése: 1,5 pont / km
- Szintemelkedés értékelése: 2 pont / 100 m

Természetjáró tájékozódási verseny:

- Túratáv értékelése: 3 pont / km (a légvonalban mért hivatalos útvonal)
- Szintemelkedés értékelése: 2 pont / 100 m

Pluszpontok:

- Síkvidéki túra: 3 pont / túranap.
- Téli túra: 3 pont / túranap
- Többnapos túra:
 - Csillagtúra: 1 pont / túranap
 - Vándortúra: 3 pont / túranap
- Sátorozás:
 - Állótábor: 2 pont / éjszaka
 - Mozgótábor: 6 pont / éjszaka
- Magashegyi túra/túraszakasz: A vonatkozó nem magashegyi pontértékek és pluszpontok kétszeresével kell számolni.

B.) TÚRAKERÉKPÁROZÁS

Műúton, vagy kiépített kerékpárúton történő kerékpározás:

- Túratáv értékelése: 0,5 pont / km
- Szintemelkedés értékelése: 1 pont / 100 m

Terepen (földúton) történő kerékpározás:

- Túratáv értékelése: 1 pont / km
- Szintemelkedés: 2 pont / 100 m

Pluszpontok:

- Téli túra: 3 pont / túranap
- Többnapos túra:
 - Csillagtúra: 1 pont / túranap
 - Vándortúra: 3 pont / túranap
- Sátorozás:
 - Állótábor: 2 pont / éjszaka
 - Mozgótábor: 6 pont / éjszaka
- Magashegyi túra/túraszakasz: A vonatkozó nem magashegyi pontértékek és pluszpontok kétszeresével kell számolni.

C.) VÍZITÚRÁZÁS

Folyóvízen folyásirányban haladva: 6 pont / óra

Állóvízen haladva: 8 pont / óra

Folyóvízen folyásiránnyal szemben haladva: 10 pont / óra

Pluszpontok:

- Többnapos túra:
 - Csillagtúra: 1 pont / túranap
 - Vándortúra: 3 pont / túranap
- Sátorozás:
 - Állótábor: 2 pont / éjszaka
 - Mozgótábor: 6 pont / éjszaka
- Hajóátemelés: 3 pont / alkalom

D.) SÍELÉS

- Mindenfajta síelés – lesiklás, snowboard, sífutás stb. – pontozható és minden óráért 6 pont jár.

Pluszpontok:

- Többnapos túra:
 - Csillagtúra: 1 pont / túranap
 - Vándortúra: 3 pont / túranap

E.) BARLANGI TÚRÁZÁS

- Kiepipített barlangban történő vezetett nyilvános túra (a belépőjegy vásárlásának helyszínén közölt / kifüggesztett hivatalos bejárési idő alapján): 4 pont / óra
- Nem kiepipített barlangban történő (a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat minősített vezetője által vezetett és igazolt) túra: 10 pont / óra

F.) MUNKATÚRA

- Bármilyen munkatúra: 7 pont / óra (szintemelkedéstől és túratávtól függetlenül). Az adott minősítési kategórián belül legfeljebb a megszerzendő összes pontérték 30 százaléka számolható el ezen a jogcímen.

AZ EGYES FOKOZATOK TELJESÍTÉSÉNEK FELTÉTELEI

I. A BRONZJELVÉNYES TERMÉSZETJÁRÓ

Legfeljebb 1 éven belül teljesít 500 pontot.

II. AZ EZÜSTJELVÉNYES TERMÉSZETJÁRÓ

Legfeljebb további 1 éven belül teljesít újabb 800 pontot.

III. AZ ARANYJELVÉNYES TERMÉSZETJÁRÓ

Legfeljebb további 2 éven belül teljesít újabb 2300 pontot. Ebből 500 pontot túramozgalom, valamint további 500 pontot más túramód keretében kell igazoltan teljesíteni.

IV. AZ ÉRDEMES TERMÉSZETJÁRÓ

Legfeljebb további 3 éven belül teljesít újabb 4000 pontot. Ebből 750 pontot más túramód keretében kell igazoltan teljesíteni. A fokozat megszerzésének feltétele ezen kívül legalább egy országos túramozgalom teljesítése az alább felsoroltak közül:

1. Országos Kéktúra
2. Dél-Dunántúli Kéktúra
3. Alföldi Kéktúra
4. Országos Kerékpáros Körtúra
5. Vízi Nagykör (a környezetvédelmi hatóság által lezárt szakaszok kivételével)

V. A KÍVÁLÓ TERMÉSZETJÁRÓ

Időhatár nélkül teljesít újabb 15000 pontot. A fokozat megszerzésének további feltétele a fent felsoroltak közül egy újabb országos túramozgalom teljesítése. A teljesítés időtartama alatt egy adott útvonal bejárása ugyanazon túramódban maximum 3 alkalommal számolható el.

AZ IGAZOLÁS RENDJE

A túranapló vezetését a túrázó, illetve az ezüst minősítés megszerzéséig helyette a szakosztályi/egyesületi túrafelelős is végezheti. A minősítések megítélése a túranapló alapján történik. Az értékeléskor a túrafelelés, illetve az illetékes minősítési bizottság a túrázótól bekérheti a kitöltés alapjául szolgáló túrajelentéseket és egyéb igazolásokat (pl. teljesítménytúra emléklapok, túramozgalmak igazoló füzetei, fotódokumentáció, stb.).

- A bronz minősítést az egyesület (szakosztály) végzi.
- Az ezüst minősítést a városi (kerületi), illetve ahol ilyen nem működik, a megyei (budapesti) minősítési bizottság (felelős) végzi.
- Az arany minősítést a megyei (budapesti) minősítési bizottság (felelős) végzi.
- Az érdeemes és kiváló minősítést a MTSZ Kitüntetési és Mminősítési Szakbizottsága végzi.

A korábban megszerzett minősítések az új szabályzat hatálybalépésével sem évülnek el.

JELVÉNYEK ÁTADÁSA

A jelvény átadásáról, lehetőleg ünnepélyes keretek között a minősítési fokozatot odaítélő szervezetnek kell gondoskodnia.

EGYÉB

Ezen dokumentum a Magyar Természetjáró Szövetség 1990. évi, legutóbb 2017-ben módosított Minősítési Szabályzata egységes szerkezetben. A szabályzat hatályba lépésének ideje: 2018. január 1.

- A hatályba lépés időpontja előtt teljesített túrák minősítési pontjainak számítása az azt megelőzően hatályos minősítési szabályzat szerint történik.
- A hatályba lépést követően megkezdett új minősítési fokozatok esetében a pontszámítás kötelezően az új szabályzat szerint kell történnjen.
- A hatályba lépéskor folyamatban levő minősítés tekintetében a túrázó maga dönthet, hogy áttér-e az új pontszámításra és a fennmaradó időszakban aszerint számolja el a túráit, vagy a régi szabályok szerint fejezi be az adott minősítési kategória teljesítését.

A szabállyzattal kapcsolatos kérdéseivel forduljon az MTSZ Kitüntetési és Minősítési Szakbizottságához.

Cím: MTSZ Kitüntetési és Minősítési Szakbizottság
Levélcím: 1244. Budapest, Pf.: 846.
Email: info@termeszettjaro.hu

A MTSZ Természetjáró Minősítési Szabályzat 2017. évi módosított változatát kidolgozó munkacsoport tagjai:

Csiba Ágoston, Garadnay Sándor, Jancsó Ottó, Kammel László, Kovalik András, Kunos Gábor, Malárik Attila, Pálmai Vencel, Szőke Viktor és Dr. Rosztóczy András

A korábbi 1988-2005. változatok munkatársai:

Bagócs Edit, Bárdos György, † Benke Magda, Bokody József, Feles László, Horvai Ferenc, Jancsó Ottó, Kovalik András, Lehoczky Csaba, Lengyel József, Dr. Martin János, Pálmai Vencel, † Siklós György, † Szabényi Géza.

1. Melléklet

Kitöltési útmutató:

1. A túranaplóban pontosan ki kell tölteni a teljesítőre vonatkozó sorokat: név, születési idő, postacím, egyesület. A postacím mellett a kommunikáció megkönnyítése érdekében megadható még egyéb elérhetőség pl. telefonszám, illetve elektronikus levélcím (email) is.
2. A „túra jellege, útvonala, adatai” rovatba be kell írni a túramód kezdőbetűjét (GY, K, V, S, B), az útvonalat az azonosításhoz szükséges mértékű felbontásban, és a pontszámításhoz a túramódi követelményeknek megfelelő adatokat.
 - táv kilométerben
 - a túraidő órában
 - szintemelkedés méterben
 - az elszámolt plusz pontokra a túraleírás végén rövidítéssel kell utalni: CST= csillagtúra, VT= vándortúra, TÁ= állótábor, TM= mozgótábor, ST= Síkvidéki túra, TT= téli túra, MHT= magashegyi túra, HE= hajó átemelés.
3. A „Túrajelentés száma” és az „Igazolás” rovatokat az Egyesület (szakosztály) tölti ki. A kitöltött (kinyomtatott) napló „Igazolás” rovatát alá kell írni és bélyegző lenyomattal kell hitelesíteni.
4. A „Pontszám” rovatba a mindenkor érvényes Természetjáró Minősítési Szabályzat szerint számított, minősíthető pontszámot kell beírni.
5. Minden túrát egy folytonos vonallal kell lezárni. Számítógéppel készített verziónál túránként külön cellasort használjunk.
6. Vegyes, különböző túramódokban teljesített túrák esetén az egyes szakaszokat egymástól elválasztva külön sorba kell írni és értékelni. Végül ezeket összeadva kell a túra összesített pontszámát képezni.
7. Vegyes, különböző túramódokban teljesített túranapok esetében a szabályzat szerint járó plusz pontok az abban a túramódban számolhatók el, amelyik túramódban teljesített pontszám a túranap összesített pontszámának legnagyobbik részét teszi ki.
- 8.) Valamely minősítési fokozat elérését kettős folytonos vonallal kell lezárni. A vonalak alatt az egyesület (szakosztály) az elért minősítési fokozat megjelölésével igazolja a teljesítést és előterjesztést tesz a megítélésre jogosult természetjáró szervezethez.
- 9.) A nyilvántartott pontszám a következő fokozatnál nulláról indul. A lezárt minősítési fokozathoz szükséges pontszám levonásával kapott maradék pontok az időkorlátok betartásával a következő fokozathoz felhasználhatók.
- 10.) Az értékelésre előkészített túranaplókban az érintett fokozat követelményeihez igazodva külön kell összegezni a túramozgalmakban, illetve más túramódokban elért pontszámokat.